

ZONDAG 8 MEI 2011

Niemand weet meer welke kennis wordt overgedragen in het MBO

De Tweede Kamer debatteert over de invoering van competentiegericht leren in het MBO.

Verschillende partijen in de Tweede Kamer vragen zich af of er nog wel voldoende wordt gedaan aan kennisoverdracht in het MBO. Een terechte vraag want volgens mij weet niemand meer wat er aan kennisoverdracht wordt gedaan in competentiegericht onderwijs.

Ik geef biologieles in het Middelbaar Laboratorium Onderwijs (MLO) en ben auteur van de leermethode *Biologie voor het MLO*. De basiskennis biologie waarover elke laboratoriummedewerker moet beschikken is gecompriëerd in dit leerboek. De inhoud van *Biologie voor het MLO* is gebaseerd op het Eindtermenboek. Dit document is door de gezamenlijke laboratoria scholen opgesteld en bestaat uit een nauwkeurige opsomming van kwaliteiten op het gebied van kennis, vaardigheden en attitudes waarover een analist moet beschikken. Bijvoorbeeld: *de kandidaat kan in het kader van moleculaire biologie de eigenschappen van aminozuren, eiwitten en DNA beschrijven*. De hele opleiding tot analist bestaat uit meer dan honderd van deze concrete eindtermen. Docenten en leerlingen hebben zo een duidelijk beeld van de laboratoriumopleiding. En uitgeverijen ontwikkelen de inhoud van hun leermiddelen op basis van deze eindtermen.

SHL competenties

Vanaf 1 augustus 2011 moet het anders, want het ministerie van OCW wil een competentiegerichte kwalificatiestructuur invoeren (cgo). De uitgever van *Biologie voor het MLO* heeft mij gevraagd het leerboek aan te passen aan de competentiegerichte kwalificatiestructuur. Dat is niet eenvoudig, want het Eindtermenboek is vervangen door een Kwalificatiedossier. Een dik boekwerk met een bijna eindeloze opsomming van kerntaken, werkprocessen, componenten en indicatoren gebaseerd op SHL competenties. SHL is een wervings en selectiebureau dat 25 competenties heeft opgesteld die gelden voor alle MBO-opleidingen; van bijvoorbeeld de bakkersopleiding tot de laboratoriumopleiding. Dit zijn ze alle 25:

Beslissen en activiteiten initiëren, aansturen, begeleiden, aandacht en begrip tonen, samenwerken en overleggen, ethisch en integer handelen, relaties bouwen en netwerken, overtuigen en beïnvloeden, presenteren, formuleren en rapporteren, vakdeskundigheid toepassen, materialen en middelen inzetten, analyseren, onderzoeken, creëren en innoveren, leren, plannen en organiseren, op de behoefte en verwachtingen van de klant richten, kwaliteit leveren, instructies en procedures opvolgen, omgaan met verandering en aanpassen, met druk en tegenslag omgaan, gedrevenheid en ambitie tonen, ondernemend en commercieel handelen, bedrijfsmatig handelen.

Vakkennis wordt nauwelijks gevraagd in het Kwalificatiedossier. Het enige dat ik kan gebruiken om de leerinhoud van *Biologie voor het MLO* op te baseren is een uitwerking van de competentie

'Vakkennis toepassen': *de kandidaat heeft kennis van theoretische biologische, scheikundige, natuurkundige en medische achtergrond.* Meer vakkennis voor de laboratoriumopleiding staat niet gespecificeerd in het Kwalificatiedossier!

Volkomen ongeschikt

Het Kwalificatiedossier is bedoeld voor scholen om hun onderwijs vorm te geven. Maar met 25 'achterlijke en vage competenties', zoals een Tweede Kamerlid ze noemt, is het onmogelijk om de inhoud van een leerboek vast te stellen. De SHL competenties zijn een instrumentarium voor het werven en selecteren van werknemers in het bedrijfsleven. Werknemers die reeds beschikken over kennis, omdat ze een opleiding hebben genoten. Leerlingen in het MBO hebben die kennis nog niet. Daarom moet het in het onderwijs in de eerste plaats gaan om kennisoverdracht.

Coen Free, bestuursvoorzitter van ROC Koning Willem 1 College, concludeerde vorig jaar al in zijn *Manifest voor gewoon goed onderwijs (ggo)*, dat de SHL competenties bruikbaar zijn voor het bedrijfsleven, maar voor het onderwijs volkomen ongeschikt. Het is te hopen dat de Tweede Kamer, die na het Meireces verder debatteert, dit ook inziet.

Als het MBO wordt vorm gegeven aan de hand van 25 'achterlijke en vage competenties' weet niemand meer welke kennis wordt overgedragen.

GEPLAATST DOOR EUS VAN HOVE **OP** 09:46